Anti-pestprotocol

Sociale veiligheid (2026-2028)

Inleiding 3
Aanleiding voor dit beleid 3
Het doel van dit beleid 3
Voorwaarden om het doel te bereiken 3
Onze blik op pesten 5
Vormen en signalen van pesten 5
Rollen bij pesten 6
Oorzaken van pesten 6
Pesten of plagen? 6
Preventief beleid 8
Leerlingen 8
Team 10
Ouder(s)/verzorger(s) 11
Monitoring 12
Leerlingen 12
Team 12
Ouder(s)/verzorger(s) 12
Tijdpad 13
Curatief beleid 15
Leerlingen 15
Team 16
Ouder(s)/verzorger(s) 16
Stappenplan bij conflicten en pestgedrag 16
Stappenplan omgaan met online incidenten/digitaal pestgedrag 19
Bijlagen 22
No blame-methode – groepsgesprek 22
Routeplan pesten op het niveau van de medewerkers 24

Inleiding

De onderwijsinspectie over Sociale Veiligheid: "school is veilig als de sociale, psychische, en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer is op school. Het betekent ook dat de school optreedt tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag, en deze zoveel mogelijk voorkomt."

Aanleiding voor dit beleid

Met de invoering van de Wet sociale veiligheid op school in 2015 hebben scholen de wettelijke verplichting gekregen om zorg te dragen voor een sociaal veilige schoolomgeving. Hoewel scholen al beschikten over een pestprotocol, is gebleken dat het hebben van een protocol alleen niet voldoende is om pesten effectief te voorkomen en aan te pakken. Onze school onderschrijft dit uitgangspunt. Wij vinden het belangrijk om zowel preventief als actief beleid te voeren gericht op het bevorderen van sociale veiligheid en het voorkomen van pestgedrag. Tegelijkertijd erkennen wij dat pesten op iedere school kan voorkomen, ook bij ons. Daarom is ons streven om voortdurend te blijven investeren in de deskundigheid en betrokkenheid van medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s). Samen werken wij aan een veilige, respectvolle en positieve schoolomgeving waarin pestgedrag tijdig wordt gesignaleerd en adequaat wordt aangepakt.

Het doel van dit beleid

Het doel van dit beleid is het bevorderen en waarborgen van een sociaal veilige schoolomgeving waarin alle leerlingen zich gezien, gehoord en gerespecteerd voelen. Een veilige omgeving biedt leerlingen de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen, zowel op sociaal-emotioneel als op cognitief gebied.

Wanneer een leerling zich toch onveilig voelt of te maken krijgt met pestgedrag, zorgt de school ervoor dat signalen serieus worden genomen en dat passende ondersteuning en maatregelen worden ingezet.

Voorwaarden om het doel te bereiken

- De school maakt gedragsafspraken zichtbaar en bespreekbaar, zodat medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) elkaar kunnen aanspreken op gewenst gedrag en gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor een veilig schoolklimaat.
- De sociale veiligheid van leerlingen wordt regelmatig gemonitord. De resultaten worden gebruikt om het beleid waar nodig aan te scherpen of bij te stellen.
- Dit anti-pestbeleid wordt minimaal eenmaal per twee jaar geëvalueerd en indien nodig aangepast.
- Pesten wordt als probleem gezien door alle betrokken partijen: leerlingen, teamleden en de ouder(s)/verzorger(s).
- School en ouder(s)/verzorger(s) hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bevorderen van een veilige schoolomgeving. De school en ouder(s)/verzorger(s) werken hierbij zoveel mogelijk samen in het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag. Leerling en ouder(s)/verzorger(s) zijn daarnaast medeverantwoordelijk voor het (tijdig) melden van pestgedrag of signalen daarvan, zodat school op de hoogte is en passende stappen kan ondernemen.
- De school erkent de verschillende rollen die leerlingen kunnen innemen bij pestgedrag, zoals de leerling die pestgedrag ervaart, de leerlingen die pestgedrag vertonen, meelopers, aanmoedigers, helpers, buitenstaanders en omstanders.
- Medewerkers zijn alert op signalen van pesten, nemen deze serieus en treden actief op wanneer pestgedrag wordt gesignaleerd.
- Wanneer pestgedrag ondanks preventieve maatregelen toch voorkomt, handelt de school volgens de afspraken en procedures zoals beschreven in dit anti-pestprotocol. School kan

afwijken van het anti-pestprotocol, indien dit noodzakelijk wordt geacht om de pestproblematiek beter aan te pakken of de veiligheid van betrokkenen te waarborgen.
- Voor leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers is een anti-pestcoördinator beschikbaar. De taken en werkwijze van de anti-pestcoördinator zijn beschreven in hoofdstuk 3: *Preventief beleid – anti-pestcoördinator*.
- Dit anti-pestprotocol wordt onder de aandacht gebracht via de nieuwsbrief en is te vinden op de website van de school, zodat leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerkers kennis kunnen nemen van de afspraken, verantwoordelijkheden en werkwijze rondom sociale veiligheid en pestgedrag.

Onze blik op pesten

Pesten kan grote gevolgen hebben voor het welzijn en de ontwikkeling van leerlingen. Leerlingen kunnen gevoelens van onzekerheid, angst, stress, somberheid of eenzaamheid ervaren. Ook kan pesten invloed hebben op schoolprestaties, zelfvertrouwen en sociale relaties. Daarom neemt de school iedere melding of ieder signaal van pestgedrag serieus.

In dit hoofdstuk beschrijven wij kort wat wij onder pesten verstaan.

Vormen en signalen van pesten

Pesten kan in verschillende vormen voorkomen:

- Fysiek pesten (lichamelijk) zoals: slaan, duwen, schoppen, knijpen, haren trekken, laten struikelen of tegenhouden.
- Verbaal pesten (met woorden) zoals: schelden, roddelen, chanteren, uiten van bedreigingen of iemand belachelijk maken.
- Materieel pesten (met spullen) zoals: afpakken, beschadigen of verstoppen van spullen.
- Relationeel/sociaal pesten zoals: buitensluiten, negeren of uitlachen.

Daarnaast is er ook nog digitaal pesten. Digitaal pesten is het pesten van anderen via internet, sociale media, chatdiensten, online games of andere digitale communicatiemiddelen. Digitaal pesten kan bestaan uit:

- Kwetsende berichten sturen;
- Buitensluiten uit groepsapps;
- Verspreiden van roddels of geruchten;
- Delen van foto's of video's zonder toestemming;
- Aanmaken van nepaccounts;
- Bedreigen of intimideren van anderen;
- Verspreiden van kwetsende afbeeldingen of filmpjes.
- Het maken, bewerken of verspreiden van gemanipuleerde afbeeldingen, video's of geluidsfragmenten (zoals AI-gegenereerde beelden of deepfakes) met als doel een ander te kwetsen, vernederen of intimideren.

Digitaal pesten kan grote gevolgen hebben, omdat berichten zich snel verspreiden en slachtoffers ook buiten schooltijd geconfronteerd kunnen worden met pestgedrag.

De school erkent dat digitaal pesten vaak buiten schooltijd plaatsvindt, maar een directe invloed kan hebben op het welzijn, het veiligheidsgevoel en het functioneren van leerlingen binnen de school.

Wanneer online incidenten gevolgen hebben voor het welzijn, de veiligheid of het functioneren van leerlingen binnen de school, kan de school passende maatregelen nemen en handelen volgens de afspraken die in dit protocol zijn vastgelegd.

Sommige vormen van pestgedrag kunnen tevens strafbaar zijn volgens de wet. Denk hierbij aan bedreiging, discriminatie, identiteitsfraude, stalking of het verspreiden van beeldmateriaal zonder toestemming. Indien nodig kan de school hierover overleg voeren met politie of andere instanties.

Als een van de bovenstaande dingen gebeurt, zijn dat vormen van pesten. Daarnaast zijn we ook alert op gedragsveranderingen bij leerlingen. Niet het gedrag op zichzelf staat centraal, maar een verandering in het gebruikelijke gedragspatroon.

- Leerlingen met teruggetrokken gedrag
- Leerlingen met een timide en/of onzekere lichaamshouding
- Leerlingen die zich sterker manifesteren: brutaler – agressiever
- Leerlingen die zich terugtrekken dan wel afzonderen
- Leerlingen die spullen kwijt zijn of waarvan de spullen kapot zijn

- Leerlingen die sociaal onhandig gedrag vertonen

Medewerkers zijn extra alert wanneer:

- Steeds dezelfde leerling negatief wordt benaderd
- Steeds dezelfde leerling die een andere leerling(en) negatief benaderd
- Leerlingen structureel worden buitengesloten
- Conflicten steeds dezelfde betrokkenen kennen
- Er sprake lijkt van een ongelijke machtsverhouding
- Leerlingen angstig reageren op bepaalde klasgenoten
- Pestgedrag doorgaat ondanks eerdere afspraken of interventies

Wanneer één of meerdere van deze signalen zichtbaar zijn, onderzoekt de school zorgvuldig wat er speelt en wordt indien nodig gehandeld volgens de stappen in dit anti-pestprotocol.

Rollen bij pesten

Pesten is een groepsproces waarbij verschillende leerlingen een rol kunnen innemen. Naast de leerling die pestgedrag ervaart en de leerling die pestgedrag vertoont, kunnen er ook meelopers, aanmoedigers, helpers, buitenstaanders en omstanders betrokken zijn.

- De gepeste leerling is degene die het pestgedrag ervaart.
- De pester neemt het initiatief tot het pestgedrag of speelt hierin een actieve rol.
- Meelopers doen mee met het pestgedrag, vaak om erbij te horen of zelf niet het doelwit te worden.
- Aanmoedigers ondersteunen het pestgedrag door te lachen, toe te kijken of degene die pestgedrag vertoont positief te bekrachtigen.
- Helpers proberen de leerling die pestgedrag ervaart te steunen of komen voor hem of haar op.
- Buitenstaanders houden zich afzijdig van de situatie en grijpen niet in.
- Omstanders zijn getuige van het pestgedrag en hebben invloed op het verloop ervan.

Omstanders hebben een belangrijke invloed op het verloop van pestgedrag. Zij kunnen pestgedrag versterken door mee te lachen, aan te moedigen, weg te kijken of berichten door te sturen. Omstanders kunnen pestgedrag ook helpen stoppen door op te komen voor een ander, steun te bieden aan de gepeste leerling of een melding te maken bij een medewerker van de school.

De school verwacht van leerlingen dat zij bijdragen aan een veilige schoolomgeving door pestgedrag niet te ondersteunen en verantwoordelijkheid te nemen wanneer zij zien dat een medeleerling wordt gepest, zowel offline als online.

Oorzaken van pesten

Pestgedrag ontstaat niet zomaar. Vaak zit er achter het gedrag van een leerling een onderliggende reden, zoals onzekerheid, behoefte aan controle of status, moeite met het omgaan met emoties, groepsdruk, aangeleerd gedrag of problemen in de thuissituatie.

Dit betekent niet dat pestgedrag wordt goedgekeurd of vergoelijkt. Pesten is altijd onacceptabel en vraagt om duidelijke begrenzing. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk om niet alleen naar het gedrag zelf te kijken, maar ook naar wat er achter het gedrag schuilgaat. Door de oorzaak beter te begrijpen, kan de school passende ondersteuning bieden en werken aan blijvende gedragsverandering.

Pesten of plagen?

Vaak worden de termen pesten en plagen door elkaar gehaald en wat voor de één pesten is, ervaart de ander als plagen. Wij gaan uit van de beleving van de leerling die pestgedrag ervaart. Hij/zij bepaalt of het pesten of plagen is. Elke melding en/of signaal nemen we daarom ook serieus. Naast

het gevoel dat de leerling die pestgedrag ervaart heeft, nemen we onder andere de volgende verschillen mee:

Plagen	**Pesten**
Gebeurt af en toe	Structureel
Kortdurend	Voortdurend/aanhoudend/herhaaldelijk
Door en naar verschillende personen	Vaak dezelfde die pestgedrag vertoont/degene die pestdrag ervaart
Beide partijen hebben plezier	Gaat ten koste van sfeer
Gelijkwaardigheid	Machtsverhouding/ongelijke strijd

Dit bepaalt mede de interventies die daarna gedaan worden. Deze kunnen gericht zijn op de leerling die pestgedrag ervaart, op de leerling die pestgedrag vertoont of op de hele groep.

Preventief beleid

Op school werken we aan een veilige schoolomgeving voor alle leerlingen. Dit proberen wij te bewerkstelligen door preventief maatregelen en activiteiten in te zetten die gericht zijn op alle betrokkenen van de school, niet alleen gericht op leerlingen en docenten, maar ook op ouder(s)/verzorger(s). Hieronder worden deze maatregelen en activiteiten verder uitgelegd. In het hoofdstuk Tijdspad vindt u terug wanneer welke activiteiten uitgevoerd worden.

Leerlingen

<u>Gedragsafspraken op school:</u>

- Iedereen hoort erbij
- Houd rekening met elkaar
- Maak je eigen keuzes
- Los problemen samen in een gesprek op
- Weet wat je zegt
- Maak echt contact met elkaar
- We lachen met elkaar en niet om elkaar

In elke klas vormen deze 7 afspraken de basis voor de groepsafspraken. De 7 gedragsafspraken zijn opgenomen in het schoolveiligheidsplan en worden aan het begin van het schooljaar gedeeld met leerlingen, collega's en ouder(s)/verzorger(s) van de leerlingen. Het streven is om de poster met de 7 gedragsafspraken in elk klaslokaal zichtbaar aan de muur te hebben hangen.

<u>Jubileumweken:</u>

Na de zomer-, herfst-, kerst- en meivakantie worden voor alle eerste-, tweede-, derde- en vierdejaars leerlingen zogenoemde groepsvormingsweken georganiseerd. Tijdens deze weken besteden mentoren aandacht aan het versterken van een positief en veilig groepsklimaat door middel van speciaal ontwikkelde mentorlessen en opdrachten. De inhoud van deze lessen sluit aan bij de gedragsafspraken en kernwaarden van de school.

De eerste weken na de zomervakantie en de eerste week na de herfstvakantie staan in het teken van de *Gouden Weken*. In deze periode ligt de nadruk op kennismaking, groepsvorming en het creëren van een veilige en respectvolle sfeer binnen de klas.

De eerste week na de kerstvakantie wordt de *Zilveren Week* genoemd. Tijdens deze week wordt aandacht besteed aan het evalueren en versterken van de groepsdynamiek en de onderlinge relaties binnen de klas.

Na Hemelvaart vindt de *Bronzen Week* plaats. In deze week wordt opnieuw stilgestaan bij de groepsvorming, sociale veiligheid en de gezamenlijke verantwoordelijkheid van leerlingen voor een positief leer- en leefklimaat.

Door gedurende het schooljaar op meerdere momenten bewust aandacht te besteden aan groepsvorming, werkt de school preventief aan het voorkomen van pestgedrag en het bevorderen van een sociaal veilige schoolomgeving.

<u>Sociaal-emotionele ontwikkeling en weerbaarheid</u>

De school stimuleert de sociaal-emotionele ontwikkeling en weerbaarheid van leerlingen door middel van mentorlessen, groepsvormende activiteiten en daarmee aandacht voor sociale vaardigheden.

De school streeft ernaar leerlingen te leren respectvol met elkaar om te gaan, grenzen aan te geven, verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen gedrag en op te komen voor zichzelf en anderen. Waar nodig kan extra ondersteuning worden ingezet.

Theatershow Klappen voor Bart

Jaarlijks organiseert de school voor alle tweedejaarsleerlingen de theatervoorstelling *Klappen voor Bart* van cabaretier Bart Melief. Door middel van humor, interactie en zelfreflectie worden leerlingen uitgedaagd na te denken over hun rol binnen de groep en hun verantwoordelijkheid ten opzichte van klasgenoten.

De voorstelling heeft als doel leerlingen bewust te maken van de gevolgen van pesten en van hun eigen invloed op de groepsdynamiek. Hierbij leren zij dat pesten een vorm van groepsgedrag is, waarbij niet alleen de leerling die pestgedrag vertoont en de leerling die pestgedrag ervaart een rol spelen, maar ook de omstanders. Leerlingen worden gestimuleerd om verantwoordelijkheid te nemen bij pestsituaties en actief bij te dragen aan een veilige en respectvolle sfeer binnen de klas.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan het onderscheid tussen plagen en pesten, de grens tussen beide vormen van gedrag en de gevolgen van pesten voor zowel de leerling die pestgedrag ervaart als de groep als geheel.

Week tegen pesten

Jaarlijks besteden wij tijdens de Week Tegen Pesten in september aandacht aan het voorkomen van pesten. Daarbij sluiten wij aan bij het actuele thema en maken wij gebruik van het beschikbare lesmateriaal van www.weektegenpesten.nl.

Brievenbus

Op school is een vertrouwensbrievenbus aanwezig waar leerlingen anoniem of met naam een bericht kunnen achterlaten over hun welbevinden, sociale veiligheid of de omgang met anderen. Tijdens de kennismaking besteden anti-pestcoördinatoren aandacht aan het bestaan en het gebruik van deze brievenbus, zodat leerlingen weten waar zij terecht kunnen met zorgen, vragen of signalen.

De anti-pestcoördinatoren/vertrouwenspersonen bekijken de ingediende berichten zorgvuldig en ondernemen waar nodig passende vervolgstappen. Afhankelijk van de situatie kan dit bestaan uit een gesprek met de leerling, overleg met betrokken medewerkers, ondersteuning bij het oplossen van een probleem of een verwijzing naar passende hulpverlening.

De vertrouwensbrievenbus draagt bij aan een veilige schoolomgeving waarin leerlingen laagdrempelig hun zorgen kunnen delen en signalen van pesten of onveiligheid bespreekbaar kunnen maken.

Mediawijsheid

Digitale communicatie en sociale media spelen een belangrijke rol in het leven van jongeren. De school vindt het belangrijk dat leerlingen leren om op een respectvolle, veilige en verantwoorde manier gebruik te maken van digitale middelen.

Ons streven is om binnen mentorlessen, projecten of thematische activiteiten aandacht te besteden aan onderwerpen zoals online omgangsvormen, privacy, groepsapps, digitale veiligheid, de invloed van sociale media en de gevolgen van online pesten.

Het doel is om leerlingen bewust te maken van hun eigen verantwoordelijkheid als gebruiker van sociale media en van de impact die online gedrag kan hebben op anderen.

Door aandacht te besteden aan mediawijsheid werkt de school preventief aan het voorkomen van online pestgedrag en het bevorderen van een veilige digitale omgeving.

Mobiele telefoons en sociale media:

De school hanteert vanaf schooljaar 2026-2027 een ‘thuis of in de kluis’-beleid voor mobiele telefoons en andere persoonlijke digitale apparaten. Het ‘thuis of in de kluis’-beleid ondersteunt de preventie van online pestgedrag tijdens schooltijd. Het beleid neemt online pesten niet weg, maar kan bijdragen aan het verminderen van online incidenten op school.

Interne vertrouwenspersoon:

Aan het begin van ieder schooljaar stellen de interne vertrouwenspersonen zich voor. Zij informeren leerlingen over hun rol binnen de school en leggen uit waarvoor leerlingen bij hen terecht kunnen.

De interne vertrouwenspersonen zijn beschikbaar voor leerlingen en medewerker(s) die vragen, zorgen of meldingen hebben op het gebied van sociale veiligheid, pesten, ongewenst gedrag of andere persoonlijke kwesties. Op deze manier weten leerlingen bij wie zij terecht kunnen wanneer zij behoefte hebben aan ondersteuning of een vertrouwelijk gesprek.

Op de verschillende locaties hebben we de volgende intern vertrouwenspersonen:

- Pax Coothstraat: Mevrouw Elhorst
- Pax Klepperheide: Lex Haijemaije
- Pax Junior: Mevrouw Rietveld

Het emailadres van de vertrouwenspersonen is: vertrouwenspersoon@paxchristicollege.nl.

Extern vertrouwenspersoon:

Mw. Pulles
Vertrouwenslijn (Bezemer-Schubad): 088 - 144 0200
e-mail: j.pulles@bezemerschubad.nl

Anti-pestcoördinator:

Aan het begin van ieder schooljaar stellen de medewerkers die binnen de school fungeren als anti-pestcoördinator zich voor aan alle eerstejaarsleerlingen. Hierbij informeren zij leerlingen over hun rol en leggen zij uit waarvoor leerlingen bij hen terechtkunnen.

De anti-pestcoördinator biedt leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en medewerker(s) een laagdrempelige mogelijkheid om zorgen, vragen of signalen rondom pesten en sociale veiligheid te bespreken. Indien nodig wordt passende ondersteuning geboden of worden vervolgstappen in gang gezet.

Op de verschillende locaties hebben we de volgende anti-pestcoördinatoren:

- Pax Coothstraat: Jolanda van den Bergh en Lisanne Evers
- Pax Klepperheide: Annelieke van Zelst – Achterberg
- Pax Junior: Lisanne Rossen

Team

Surveilleren pauzes:

Tijdens de pauzes loopt er personeel rond om te surveilleren. Meer toezicht tijdens de pauzes vermindert het pesten door:

- De zichtbare aanwezigheid van personeel heeft een preventieve werking op pestgedrag.
- Pestgedrag en signalen daarvan worden in een vroeg stadium gesignaleerd.
- Personeel is in staat om direct en adequaat in te grijpen ter voorkoming van escalatie.
- Toezicht draagt bij aan een verhoogd gevoel van sociale en fysieke veiligheid bij leerlingen.
- Er wordt actief bijgedragen aan het uitdragen en handhaven van gedragsnormen binnen de school.
- Toezicht verkleint de kans op pestgedrag op risicoplekken binnen en rondom de school.

- Signalen en incidenten kunnen tijdig worden geregistreerd en opgevolgd binnen de zorgstructuur.

Jaarlijkse teamscholing:

Elk jaar is er scholing gepland voor het team met betrekking tot basisondersteuning.

Ouder(s)/verzorger(s)

Ouder(s)/verzorger(s) spelen een belangrijke rol bij het bevorderen van het welzijn en de sociale veiligheid van leerlingen. School en ouder(s)/verzorger(s) hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het creëren van een veilige leeromgeving. Daarom streeft de school naar een open samenwerking met ouder(s)/verzorger(s), gebaseerd op wederzijds vertrouwen, tijdige communicatie en gezamenlijke betrokkenheid bij het welzijn van leerlingen.

Thema-avond voor ouders:

Jaarlijks wordt voor ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen de thema-avond *Puberpraat* georganiseerd in samenwerking met de gemeente. Tijdens deze avond staan thema's centraal die aansluiten bij de ontwikkeling van pubers en bij het versterken van sociale veiligheid. Er is onder andere aandacht voor het omgaan met sociale media en voor praten en luisteren met je kind.

Deze thema's sluiten aan bij pestpreventie, omdat ouder(s)/verzorger(s) een belangrijke rol spelen in het herkennen van signalen, het voeren van gesprekken met hun kind en het ondersteunen van positief sociaal gedrag, zowel online als offline.

Wanneer daar aanleiding toe is, kan de school aanvullende thema's kiezen rondom sociale veiligheid, zoals groepsdruk, buitensluiten, digitaal pesten, weerbaarheid, grenzen aangeven en de samenwerking tussen school en ouder(s)/verzorger(s).

Oudergesprekken:

Tijdens oudergesprekken is het streven om na te gaan of ouder(s)/verzorger(s) signalen hebben gekregen dat hun kind pestgedrag vertoont, pestgedrag ervaart of aangeeft dat anderen in de klas of op school gepest worden.

Communicatie met ouders

Wanneer signalen van pestgedrag worden waargenomen, streeft de school ernaar ouder(s)/verzorger(s) tijdig te informeren en te betrekken bij het zoeken naar een passende oplossing. School nodigt ouder(s)/verzorger(s) uit om bij signalen van pestgedrag contact te zoeken met school.

Monitoring

We monitoren sociale veiligheid door middel van het inzetten van verschillende instrumenten. De resultaten van deze monitor gebruiken wij om te kijken of er:

- Aanpassingen in het preventieve beleid wenselijk zijn,
- Interventies voor individuele leerlingen dan wel groepen, docenten of team wenselijk zijn.

In dit hoofdstuk geven we een korte toelichting op deze instrumenten en geven we een overzicht over wie welke monitor invult.

Leerlingen

Tevredenheidsonderzoek kwaliteitsscholen

Jaarlijks nemen leerlingen uit leerjaar 1, 3 en de examenklassen deel aan het tevredenheidsonderzoek van Kwaliteitscholen. Met dit onderzoek wordt onder andere inzicht verkregen in het welbevinden van leerlingen, de sociale veiligheid op school, de omgang tussen leerlingen en eventuele pestervaringen. De resultaten worden gebruikt om het schoolklimaat te monitoren en waar nodig maatregelen te nemen ter bevordering van een veilige en prettige leeromgeving voor alle leerlingen.

School kijkt naar de resultaten van de onderdelen die betrekking hebben op de sociale veiligheid van de leerlingen. De resultaten geven inzicht in onder andere welzijn, sociale veiligheid, begeleiding en ervaren pestgedrag. De uitkomsten worden vergeleken met een landelijke benchmark van vergelijkbare scholen en gebruikt om het schoolklimaat te monitoren en waar nodig verbetermaatregelen te treffen. Bij lage respons worden de resultaten als indicatief beschouwd.

De school onderzoekt de mogelijkheid om het tevredenheidsonderzoek in de toekomst breder af te nemen, bijvoorbeeld onder leerlingen van alle leerjaren. Hierdoor kan een volledige beeld ontstaan van het welbevinden en de sociale veiligheid binnen de school, waardoor trends en aandachtspunten per leerjaar beter zichtbaar worden.

SOM

Relevante signalen over het welzijn van leerlingen, waaronder signalen van pestgedrag, kunnen worden vastgelegd in SOM. Op deze manier kunnen medewerkers ontwikkelingen volgen, informatie delen en passende ondersteuning bieden.

Team

MTO: medewerkers tevredenheidsonderzoek

Een Medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) is een periodiek meetinstrument waarmee de tevredenheid, betrokkenheid en vitaliteit van uw personeel worden geëvalueerd. Het biedt concrete inzichten in de bedrijfscultuur, werkdruk, leiderschap en arbeidsvoorwaarden, waardoor u gericht verbeterpunten kunt doorvoeren.

Ouder(s)/verzorger(s)

Tevredenheidsonderzoek kwaliteitsscholen

Jaarlijks worden de ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen uit leerjaar 1 en leerjaar 3 uitgenodigd om deel te nemen aan het tevredenheidsonderzoek van Kwaliteitscholen. Met dit onderzoek wordt inzicht verkregen in de ervaringen van ouder(s)/verzorger(s) met de school, waaronder de sociale veiligheid, het welzijn van leerlingen en de communicatie vanuit de school. De uitkomsten worden vergeleken met een landelijke benchmark van vergelijkbare scholen en gebruikt om het schoolklimaat te monitoren en waar nodig verbetermaatregelen te treffen. Bij lage respons worden de resultaten als indicatief beschouwd.

De school onderzoekt de mogelijkheid om het tevredenheidsonderzoek in de toekomst breder af te nemen onder ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen uit meerdere of alle leerjaren. Hierdoor kan een volledigere beeld ontstaan van de ervaringen van ouders met betrekking tot het welbevinden, de sociale veiligheid en de communicatie binnen de school. Ook kunnen signalen, trends en aandachtspunten per leerjaar beter zichtbaar worden.

Tijdpad

In dit tijdspad ziet u elke activiteit gericht op preventie en monitoring weggezet binnen het schooljaar 2026-2027.

Augustus	
Gouden week	Werken aan groepsvorming. Bespreken gedragsafspraken.
Kennismaking anti-pestcoördinatoren leerjaar 1	Leerlingen informeren over de rol aanspreekpunt pesten en waarvoor leerlingen bij hen terechtkunnen.
Kennismakingsronde intern vertrouwenspersoon leerjaar 1	Leerlingen informeren over de rol vertrouwenspersoon en waarvoor leerlingen bij hen terechtkunnen.
September	
Week tegen pesten	Aansluiten bij actuele thema van weektegenpesten.nl.
Teamscholing OP	Versterken van kennis en vaardigheden op het gebied van burgerschap.
Ouderavond	Poster van vertrouwenspersonen en anti-pestcoördinatoren wordt getoond.
Puberpraat	Thema's zoals sociale media, ouder-kind-communicatie en sociale veiligheid, ter ondersteuning van onder anderen pestpreventie.
Oktober	
Gouden Week	Werken aan groepsvorming.
Teamscholing OP	Versterken van kennis en vaardigheden op het gebied van burgerschap.
Paarse vrijdag	Aandacht voor diversiteit, inclusie en een sociaal veilige schoolomgeving voor alle leerlingen.
November	
Monitor	Tevredenheidsonderzoek leerlingen (klas 1 en 3).
Week van respect	
Teamscholing OP & OOP	Studiedag gericht op vaardigheden.
December	
Driehoeks gesprekken & 10 minuten gesprekken	Signaleren en bespreken van welzijn, sociale veiligheid en eventuele zorgen rondom leerlingen.
Januari	
Zilveren Week	Werken aan groepsvorming.
Theatervoorstelling Klappen voor Bart	Indringende theatervoorstelling die tweedejaarsleerlingen laat nadenken over hun rol bij pesten, groepsdruk en het creëren van een veilige schoolomgeving.
Monitor	Tevredenheidsonderzoek ouder(s)/verzorger(s) (klas 1 en 3)

Teamscholing OP & OOP	Versterken van kennis en vaardigheden op het gebied van burgerschap.
Februari	
Teamscholing OP & OOP	Studiedag gericht op vaardigheden.
Teamscholing OP	Versterken van kennis en vaardigheden op het gebied van burgerschap.
Maart	
Monitor	Tevredenheidsonderzoek examenklassen.
Driehoeks gesprekken & 10 minuten gesprekken	Signaleren en bespreken van welzijn, sociale veiligheid en eventuele zorgen rondom leerlingen.
Ouderavond	
April	
Landelijke dag tegen Pesten	19 april is de landelijke dag tegen pesten.
Mei	
Bronzen Week	Werken aan groepsvorming.

Curatief beleid

In de inleiding hebben we beschreven dat pesten op iedere school kan voorkomen, dus ook op onze school. Wanneer signalen of situaties daarom vragen, kunnen verschillende maatregelen en interventies worden ingezet. Deze interventies kunnen gericht zijn op leerlingen, het team, ouder(s)/verzorger(s) of de groep als geheel.

Bij signalen van mogelijk pestgedrag onderzoekt de school eerst zorgvuldig wat er speelt. Medewerkers baseren hun handelen op observaties, gesprekken en verzamelde signalen en trekken niet overhaast conclusies. Daarbij wordt gekeken naar de aard, frequentie en impact van het gedrag, zodat passende ondersteuning en interventies kunnen worden ingezet.

In dit hoofdstuk beschrijven wij kort een aantal interventies die de school kan inzetten wanneer sprake is van pestgedrag of signalen daarvan. Daarnaast is het stappenplan opgenomen dat gevolgd wordt bij conflicten, pestgedrag en online incidenten.

Leerlingen

Oplossingsgericht bemiddelingsgesprek

Als leerlingen een conflict met elkaar hebben, stimuleren wij ze eerst om het conflict zelf op te lossen. Hierbij is het belangrijk dat de docent controleert of dit gelukt is. Op het moment dat het voor één van de leerlingen onvoldoende opgelost wordt, gaat het stappenplan in werking waarbij wordt gestart met het ‘oplossingsgericht bemiddelingsgesprek’. Dit is een bemiddelingsgesprek wat gevoerd kan worden tussen twee of meerdere leerlingen onder begeleiding van een medewerker van school. Het doel van dit bemiddelingsgesprek is het bevorderen van wederzijds empathie waardoor er begrip tot stand komt en er de mogelijkheid ontstaat om tot oplossingen te komen.

Individuele gesprekken

Leerling die pestgedrag ervaart:

In elke situatie waarbij een leerling pestgedrag ervaart vindt er een individueel gesprek plaats.

Tijdens dit gesprek staat de beleving van de leerling centraal en wordt ruimte geboden om het eigen verhaal te vertellen. Samen wordt onderzocht wat er is gebeurd, hoe de leerling de situatie ervaart en welke gevolgen het pestgedrag heeft voor het welzijn en het gevoel van veiligheid.

Daarnaast wordt besproken welke ondersteuning de leerling nodig heeft om zich weer veilig en prettig te voelen op school. Er worden, waar nodig, afspraken gemaakt over passende begeleiding en vervolgstappen. De leerling wordt betrokken bij het opstellen van deze afspraken, zodat deze aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van de leerling. Gedurende het traject blijft de mentor regelmatig in gesprek met de leerling om de voortgang te volgen, de gemaakte afspraken te evalueren en waar nodig de ondersteuning bij te stellen.

Leerling die pestgedrag vertoont:

Wanneer daar aanleiding toe is, wordt ook individueel gesproken met de leerling die pestgedrag vertoont. Tijdens dit gesprek wordt niet alleen gekeken naar het pestgedrag zelf, maar ook naar de mogelijke achterliggende oorzaken van dit gedrag. De school gaat ervan uit dat gedrag vaak een signaal is van onderliggende behoeften, emoties of omstandigheden. Daarom wordt samen onderzocht wat de leerling nodig heeft om tot positief gedrag te komen. Daarbij is aandacht voor het vergroten van empathie, het nemen van verantwoordelijkheid voor het eigen gedrag en het maken van concrete afspraken voor de toekomst in samenspraak met de leerling.

Groepsgesprek

Met de groep in gesprek over hetgeen de docent/mentor gezien of gehoord heeft (eenmalig incident) en hierover uitleg vragen. Wat is ieders rol hierin en leerlingen oplossingen laten bedenken. Dit kan naar aanleiding van een conflict, maar ook naar aanleiding van resultaten van de monitoring.

Team

Ondersteuning van medewerker(s):

Wanneer sprake is van pestproblematiek binnen een klas of groep, kunnen medewerkers ondersteuning of collegiale consultatie ontvangen van de anti-pestcoördinator, leerlingcoördinator/afdelingsondersteuner.

Ouder(s)/verzorger(s)

Oudergesprek

Wanneer sprake is van pestgedrag worden de ouder(s)/verzorger(s) van zowel de leerling die pestgedrag ervaart als de leerling die pestgedrag vertoont geïnformeerd en, indien nodig, uitgenodigd voor een gesprek. Tijdens dit gesprek wordt de situatie besproken, wordt toegelicht welke maatregelen de school neemt en wordt gekeken hoe school en ouder(s) gezamenlijk kunnen bijdragen aan een oplossing.

Indien de situatie daarom vraagt, kan de school ouder(s)/verzorger(s) adviseren of doorverwijzen naar passende externe ondersteuning. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer blijkt dat er extra begeleiding nodig is op het gebied van weerbaarheid, sociale vaardigheden, emotieregulatie of inlevingsvermogen.

Stappenplan bij conflicten en pestgedrag

Dit stappenplan wordt gevolgd wanneer sprake is van een conflict, signalen van pestgedrag of een pestsituatie die invloed heeft op de sociale veiligheid, het welzijn of het functioneren van één of meerdere leerlingen binnen de school.

Het stappenplan biedt medewerkers handvatten om situaties zorgvuldig te onderzoeken, passende interventies in te zetten en waar nodig op te schalen. Afhankelijk van de aard en ernst van de situatie kan de school stappen combineren, overslaan of direct overgaan tot een volgende stap wanneer dit noodzakelijk is om de veiligheid van betrokkenen te waarborgen.

Stap 1: Oplossingsgericht bemiddelingsgesprek bij een eenmalig incident/conflict	
WANNEER	Ter plekke bij het signaleren van het incident/conflict. Indien niet mogelijk, dan zo snel mogelijk (liefst op dezelfde dag).
WAAROM	Vaak ontstaat pesten door een eenmalig conflict of incident dat niet wordt opgelost. Het doel van dit bemiddelingsgesprek is het bevorderen van wederzijds empathie waardoor er begrip tot stand komt en er de mogelijkheid ontstaat om tot oplossingen te komen.
WIE	Docent/mentor betrokken leerlingen.
HOE	Een gesprek op basis van de principes van oplossingsgericht bemiddelingsgesprek: Fase 1: Situatie inleiden 1. Contact maken: Noem namen, spreek iedereen rustig aan en zet een open sfeer neer. 2. Feiten melden: Benoem wat je feitelijk hebt gezien of gehoord via een ik-boodschap (zonder te oordelen). 3. Iedere betrokkene deelt kort hoe hij/zij zich hierbij voelde. 4. Doel benoemen: Maak helder wat het doel van het gesprek is (open uitspreken en samen zoeken naar een oplossing zodat iedereen zich fijn en veilig voelt hier op school).

	5. Afspraken maken voor het gesprek: dit gesprek is in vertrouwen en buiten dit gesprek om spreek je niet met medeleerlingen over wat hier besproken is. Fase 2: Delen 6. Verhaal vertellen: Laat de deelnemers om de beurt vertellen wat er is gebeurd vanuit hun eigen oogpunt. Herkenning checken: Vraag of de anderen dit herkennen en hoe zij dit hebben ervaren. Inleven: Stimuleer de ander om zich te verplaatsen in het gevoel en de beleving van de tegenpartij. Fase 3: Oplossen 7. Brainstormen: Vraag de betrokkenen zelf naar ideeën en oplossingen om de situatie te verbeteren. 8. Actieplan maken: Spreek concreet af wat ieder persoon vanaf nu anders gaat doen, iedereen heeft een aandeel/actie. 9. Vastleggen en evalueren: Maak heldere afspraken en plan een moment om te controleren of het gedrag definitief is gestopt. 10. Complimenteren Registreer op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is gebeurd en welke actie je hebt uitgevoerd en breng de mentor op de hoogte. LET OP: ga altijd door naar stap 2.
Stap 2: Afspraken evalueren	
WANNEER	Na twee dagen, na een week en na een maand.
WAAROM	Het actief volgen of gemaakte afspraken in het bemiddelingsgesprek nagekomen worden.
WIE	Docent/mentor en betrokken leerlingen.
HOE	Gesprek met leerling die pestgedrag ervaart. “Is er iets veranderd en waar merk je dat dan aan?” Indien positief: geven van complimenten aan de leerling die pestgedrag vertoont als het gelukt is om zich aan de afspraken te houden. Registreer op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is gebeurd en welke actie je hebt uitgevoerd en breng de mentor op de hoogte. LET OP: ga altijd door naar stap 3.
Stap 3: Bij aanhoudelijk pestgedrag: Herhalen oplossingsgericht bemiddelingsgesprek van stap 1	
WANNEER	- Als blijkt dat het de leerling(en) niet lukt om zich aan de afspraken te houden bij stap 2. - Als de docent/mentor te horen krijgt dat er een ruzie of pestgedrag afspeelt.
WAAROM	Herhalen en bestendigen van eerder gemaakte afspraken en oplossingen.
WIE	- Mentor met betrokken leerlingen - Eventueel ondersteunt door anti-pestcoördinator
HOE	Herhalen stap 1 en stap 2. Let op: spreek eventueel eerst apart met de leerling die pestgedrag ervaart waarin je uitlegt wat je gaat doen om diegene voor te bereiden op een gesprek met de leerling die pestgedrag vertoont. Registreer op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is gebeurd en welke actie je hebt uitgevoerd. LET OP: ga altijd door naar stap 4.
Stap 4: Anderen op de hoogte brengen	
WANNEER	Als je een oplossingsgericht bemiddelingsgesprek in stap 3 hebt uitgevoerd, breng je dezelfde dag telefonisch ouder(s)/verzorger(s) van betrokken leerlingen en de anti-pestcoördinator (per mail/via SOM) op de hoogte. Stuur na afloop van telefonisch contact een korte samenvatting, inclusief gemaakte afspraken, naar ouder(s)/verzorger(s) en leerling. Indien nodig ook andere teamleden.
WAAROM	Voor een goede samenwerking is het fijn als ouder(s)/verzorger(s) en eventueel anti-pestcoördinator weten dat er een gesprek heeft plaatsgevonden en dat zij op de hoogte zijn van de gemaakte afspraken.
WIE	Mentor (ondersteunt door anti-pestcoördinator indien betrokken)

HOE	Ouder(s)/verzorger(s) en anti-pestcoördinator: indien je ouder(s)/verzorger(s) niet telefonisch hebt kunnen bereiken, breng hen via een mail op de hoogte waarin je beschrijft hoe het gesprek is verlopen (proces) en welke afspraken er gemaakt zijn. Dit telefoongesprek en/of deze mail wordt ook in SOM geplaatst op de volgkaart.
Stap 5: Oudergesprek	
WANNEER	Als bovenstaande stappen geen (gewenste) verandering laten zien en pestgedrag blijft aanhouden.
WAAROM	- Als school stelling nemen tegen het pestgedrag - Delen van zorgen met ouder(s)/verzorger(s) - In overleg met ouder(s)/verzorger(s) werken aan een oplossing
WIE	Mentor met ouder(s)/verzorger(s) van leerling die pestgedrag ervaart. Mentor met ouder(s)/verzorger(s) van leerling die pestgedrag vertoont.
HOE	Ouder(s)/verzorger(s) informeren over de situatie en over wat school hier al aan gedaan heeft. Ouder(s)/verzorger(s) serieus nemen in wat zij vertellen. Adviezen geven over hoe om te gaan met een leerling die pestgedrag ervaart of pestgedrag vertoont. Beleid van school bespreken over hoe hier verder mee om te gaan. Registreer op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is besproken en welke actie je hebt uitgevoerd. Stuur na afloop van het oudergesprek een korte samenvatting, inclusief gemaakte afspraken, naar ouder(s)/verzorger(s) en indien nodig overige teamleden.
Stap 6: Groepsgesprek	
WANNEER	Als er na stap 5 geen verandering plaatsvindt. Of als je merkt dat de sfeer in de groep niet verbetert of juist negatief verandert.
WAAROM	De groep laten zien dat je stelling neemt ten aanzien van het pestgedrag. Bewustwording bij de groep creëren.
WIE	De mentor (eventueel ondersteunt door de afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator of anti-pestcoördinator).
HOE	Met de groep in gesprek over wat de mentor gezien of gehoord heeft en hierover uitleg vragen. Bewustwording bij de groep creëren: wat is er gebeurt en welke impact heeft dit?; welke rol hebben de leerlingen?; wat kunnen zij doen om ervoor te zorgen dat iedereen zich weer fijn en veilig voelt in de groep? Aandacht geven aan de verschillende rollen (zie hoofdstuk 2) binnen pestproblematiek. Nazorg bieden aan de leerling die pestgedrag ervaart. Optioneel kan hier de no blame-methode worden ingezet (zie bijlage). Registreer op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is gebeurd en welke actie je hebt uitgevoerd.
Stap 7: Sancties	
WANNEER	Als bovenstaande geen (gewenst) effect laat zien en pestgedrag blijft aanhouden.
WAAROM	Het beschermen van de veiligheid en het welzijn van de leerlingen.
WIE	- Intern overleg door mentor en afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator en anti-pestcoördinator. - Afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator in gesprek met ouders en leerling die pestgedrag vertoont.
HOE	Intern overleg: casus bespreken en overdragen aan degene die de sanctie geeft. In overleg met ouder(s)/verzorger(s) en leerling die pestgedrag ervaart: komen tot mogelijke oplossingen, eventueel inschakelen externe deskundigheid, overleggen wat school nog kan doen. In overleg met ouder(s)/verzorger(s) van leerling die pestgedrag vertoont: komen tot oplossingen en eventueel externe hulpverlening. Afspraken maken over handelingswijze op school en thuis. Sanctie uitspreken. Afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator registreert op de volgkaart (SOM) wat er feitelijk is gebeurd en welke actie er is uitgevoerd. LET OP: ga altijd door naar stap 8.
Stap 8: Nazorg	

WANNEER	Als stap 7 is doorlopen. Een week en een maand na de gegeven sanctie.
WAAROM	Het beschermen van de veiligheid en welzijn van de leerlingen.
WIE	Afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator en mentor.
HOE	De afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator gaat samen met mentor in gesprek met de leerling die het pestgedrag heeft ervaren. Daarna wordt contact opgenomen met ouder(s)/verzorger(s) voor eventuele aanvullende informatie en om hen op de hoogte te brengen van het gesprek. De afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator gaat samen met mentor in gesprek met de leerling die pestgedrag heeft vertoond. Daarna wordt contact opgenomen met ouder(s)/verzorger(s) voor eventuele aanvullende informatie en om hen op de hoogte te brengen van het gesprek. Registreer op de volgkaart in SOM.

Stappenplan omgaan met online incidenten/digitaal pestgedrag

Dit stappenplan wordt gevolgd wanneer sprake is van digitaal pestgedrag of andere online incidenten die gevolgen hebben voor de sociale veiligheid, het welzijn of het functioneren van leerlingen binnen de school. Afhankelijk van de ernst van de situatie kan de school stappen overslaan, combineren of direct opschalen wanneer de veiligheid van leerlingen daarom vraagt.
Wanneer je gebruik maakt van dit stappenplan is het belangrijk om stap 1 t/m 7 te doorlopen, met uitzondering van stap 6 (afhankelijk van de ernst van de situatie).

Stap 1: Eerste opvang en veiligstellen van informatie	
WANNEER	Wanneer een leerling, ouder(s)/verzorger(s) of medewerker melding maakt van digitaal pestgedrag of een online incident.
WAAROM	Om de veiligheid van betrokken leerlingen te waarborgen en te voorkomen dat belangrijke informatie verloren gaat.
WIE	Afhankelijk waar de leerling zich meldt: mentor, anti-pestcoördinator, intern vertrouwenspersoon, afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator.
HOE	- De melding wordt serieus genomen. - De betrokken leerling krijgt ruimte om zijn of haar verhaal te vertellen. - Indien mogelijk worden screenshots, berichten, gebruikersnamen, links, foto's, video's en andere relevante informatie veiliggesteld. - Er wordt vastgesteld welke medewerkers/externe hulpverleners betrokken moeten worden bij vervolgstappen. Registratie op de volgkaart van de betrokken leerling(en) in SOM.
Stap 2: Onderzoek en gesprekken betrokkenen	
WANNEER	Nadat de eerste melding is ontvangen en zo veel mogelijk informatie beschikbaar is.
WAAROM	Om een volledig beeld te krijgen van de situatie, de betrokken leerlingen en de impact van het online incident.
WIE	Mentor, afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator, anti-pestcoördinator.
HOE	- Er worden gesprekken gevoerd met de direct betrokken leerlingen. - Er wordt onderzocht welke rol leerlingen hebben gehad (leerling die pestgedrag ervaart, leerling die pestgedrag vertoont, meeloper, aanmoediger, omstander of helper). - Er wordt nagegaan hoe lang het gedrag speelt en welke gevolgen het heeft voor betrokkenen. Registratie op de volgkaart van de betrokken leerling(en) in SOM.
Stap 3: Schade beperken	
WANNEER	Wanneer sprake is van online content die verdere schade kan veroorzaken.
WAAROM	Om verdere verspreiding van schadelijke inhoud te voorkomen.
WIE	Betrokken leerlingen, ouder(s)/verzorger(s) en schoolmedewerkers.
HOE	- Leerlingen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid om kwetsende content niet verder te verspreiden.

	- Betrokkenen worden gestimuleerd om kwetsende berichten, afbeeldingen, video's of accounts te verwijderen. - Indien nodig ondersteunt de school leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) bij het melden van content bij sociale mediaplatforms. Denk hierbij ook aan melden bij: - https://offlimits.nl/ - https://takeitdown.ncmec.org/nl/ - Aangifte doen? Informeer de leerling die pestgedrag ervaart – en bij minderjarige leerlingen ook hun ouder(s)/verzorger(s) - over de mogelijkheid om zelf aangifte te doen indien het een strafbaar feit betreft. Registratie op de volgkaart van de betrokken leerling(en) in SOM.
Stap 4: Ouders	
WANNEER	Wanneer de ernst of duur van het incident daar aanleiding toe geeft.
WAAROM	Om ouder(s)/verzorger(s) te informeren en gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen voor een veilige oplossing.
WIE	Mentor, afdelingsondersteuner/leerlingcoördinator of anti-pestcoördinator.
HOE	- Ouder(s)/verzorger(s)van de betrokken leerlingen worden geïnformeerd. Online handvatten voor ouder(s)/verzorger(s) om met hun kind te praten over online gedrag en social media: - https://offlimits.nl/ - www.nji.nl - www.schoolenveiligheid.nl/adviespunt - www.kindertelefoon.nl - www.injebol.nl - www.meldknop.nl - De situatie en de vervolgstappen worden besproken. - Er worden afspraken gemaakt over de ondersteuning van de leerling thuis en op school. - Indien nodig wordt gewezen op passende externe ondersteuning. Registratie op de volgkaart van de betrokken leerling(en) in SOM.
Stap 5: Herstel van relaties en groepsklimaat	
WANNEER	Wanneer de situatie voldoende in beeld is gebracht.
WAAROM	Omdat digitaal pestgedrag vaak invloed heeft op de gehele groep en niet alleen op de direct betrokken leerlingen.
WIE	Mentor, anti-pestcoördinator of andere betrokken medewerker.
HOE	- Er worden herstelgerichte gesprekken gevoerd waar dit passend en veilig is. - De groep wordt indien nodig betrokken bij het herstellen van een veilig groepsklimaat. - Leerlingen worden gewezen op hun verantwoordelijkheid als omstander. - Er wordt aandacht besteed aan respectvol onlinegedrag en de gevolgen van digitaal pestgedrag. Registratie op de volgkaart van de betrokken leerling(en) in SOM.
Stap 6: Maatregelingen en sancties	
WANNEER	Wanneer gemaakte afspraken niet worden nagekomen of wanneer sprake is van ernstig digitaal pestgedrag.
WAAROM	Om grenzen te stellen en de veiligheid van leerlingen te waarborgen.
WIE	Afdelingsondersteuner/ leerlingcoördinator, directie en eerdere betrokken medewerker.
HOE	Afhankelijk van de ernst van de situatie kunnen passende pedagogische of disciplinaire maatregelen worden genomen conform de schoolregels en het leerlingenstatuut. Bij mogelijk strafbare feiten, zoals bedreiging, stalking, sexting zonder toestemming, identiteitsfraude, verspreiding van beeldmateriaal of discriminatie, kan de school overleg voeren met externe instanties, waaronder politie of Veilig Thuis. Ouders worden geïnformeerd.

Stap 7: Nazorg en evaluatie	
WANNEER	Nadat de directe situatie is opgelost.
WAAROM	Om te controleren of het pestgedrag daadwerkelijk is gestopt en of betrokken leerlingen zich weer veilig voelen.
WIE	Mentor, anti-pestcoördinator of intern vertrouwenspersoon.
HOE	- Er vinden vervolg- en evaluatiegesprekken plaats. - Er wordt gecontroleerd of gemaakte afspraken worden nagekomen. - De sociale veiligheid van betrokken leerlingen wordt gemonitord. - Indien nodig worden aanvullende interventies ingezet.

Bijlagen

No blame-methode – groepsgesprek

Bij de no blame-aanpak ligt de nadruk niet op straffen of aanwijzen wie schuldig is, maar op het herstellen van veiligheid. Een selectie medeleerlingen wordt betrokken om samen te zorgen dat de leerling die pestgedrag ervaart zich weer prettig en veilig voelt op school.

Stap 1: een gesprek met de leerling die pestgedrag ervaart	
Eerst luisteren, nog niks oplossen.	
WAT	Je luistert hierbij vooral naar het verhaal van het de leerling die pestgedrag ervaart. Het is niet van belang wie wat heeft gedaan, maar wel hoe de leerling zich voelt, ermee omgaat en welke stappen de leerling al heeft ondernomen. Het is van belang dat je toestemming vraagt om een no blame-groep samen te stellen. Je bepaalt samen met de leerling wie er in de groep zit en bespreekt ook wat je aan de groep gaat vertellen. Belangrijk: de leerling die pestgedrag ervaart leerling zit zelf niet in de no blame-groep.
DOEL	- Duidelijkheid maken wat de no blame-aanpak inhoudt. - Duidelijkheid krijgen over de situatie door een gesprek met de leerling die pestgedrag ervaart. - Toestemming verkrijgen om verdere stappen te ondernemen met no blame-methode. - Zicht krijgen op de ideale samenstelling van de no blame-groep 6 á 8 leerlingen (leerlingen die pestgedrag vertonen, meelopers, neutrale leerlingen). Leerling die pestgedrag ervaart maakt zelf geen deel uit van deze groep.
Stap 2: organiseer een eerste bijeenkomst	
Niet: 'jullie hebben iets fout gedaan.' *Wel: 'ik heb jullie hulp nodig.'*	
WAT	Je spreekt de groep aan en vraagt of ze samen met jou een probleem willen oplossen. Benadruk hierbij dat je hun hulp nodig hebt om dat probleem op te lossen. Je vertelt nog niet over wie het gaat en je zorgt ervoor dat er niet te veel tijd zit tussen de vraag en het gesprek zelf.
DOEL	- Elk lid van de no blame-groep aanspreken en samenroepen voor een gesprek.
Stap 3: leg het probleem uit	
Niet praten over schuld, maar over gevoel.	
WAT	Bedank de groepsleden om te komen. Je koppelt terug naar de groep dat je bezorgd bent. Benoem wat je ziet/hoort/weet. Sta vooral stil bij de gevoelens van de leerling die pestgedrag ervaart en niet te veel bij wat er is gebeurd. Zo doe je beroep op het inlevingsvermogen van de groepsleden. Over feiten kan je discussiëren, gevoelens zijn er.
DOEL	- Het gevoel van de leerling die pestgedrag ervaart delen met de groep en empathie vergroten.
Stap 4: deel de verantwoordelijkheid	
Spreek vertrouwen in groep uit.	
WAT	- Je vraagt naar de reacties van de groep: “Wat doet dit met jou?” - Je geeft aan dat het niet de bedoeling is om iemand te straffen. - De groep is bij elkaar gekomen om te helpen om het probleem op te lossen. - Er een gedeelde verantwoordelijkheid is om de leerling die pestgedrag ervaart te helpen zich weer fijn en veilig te laten voelen in de groep. Je vertelt de groepsleden dat je op hen rekent en hen vertrouwt als groep.
DOEL	Doelen: - Ruimte laten voor gevoelens van de groep.

	- Duidelijk maken dat je dit niet alleen kan oplossen. - De groep verantwoordelijkheid en vertrouwen geven om de situatie te verbeteren.
Stap 5: vraag naar ideeën van elk groepslid	
Kleine acties kunnen groot verschil maken.	
WAT	Ieder denkt na en formuleert een voorstel. Het hoeven geen grootse dingen te zijn, alle kleine beetjes helpen. Bijvoorbeeld “Ik zal vragen of ze erbij wil zitten.” of “Ik zal altijd 'goedemorgen' en 'gedag’ zeggen.”. Stimuleer de groepsleden om hun voorstel te formuleren in de ik-vorm: “Ik zal …”
DOEL	- De leden van de groep stimuleren concrete acties te formuleren.
Stap 6: laat het aan de groep over	
De leerlingen gaan het zelf proberen.	
WAT	Als de groepsleden hun voorstellen formuleren, bedank je hen en herhaal je dat je de verantwoordelijkheid bij de groep legt en dat je hen daarin vertrouwt. Je maakt een schriftelijk verslag van de voorstellen en je gaat uit van een positieve verandering. Je vertelt de groep dat je na twee weken opnieuw een gesprek zal hebben met de leerling die pestgedrag ervaart en met elk van hen afzonderlijk om te horen hoe het loopt. De leerling die pestgedrag ervaart of de groepsleden mogen in tussentijd steeds contact met je opnemen maar zelf neem je geen initiatief.
DOEL	- De groep tijd en ruimte bieden om hun voorstellen te realiseren.
Stap 7: een gesprek met elk individueel	
Heeft het geholpen? Voelt de leerling zich veiliger?	
WAT	Na twee weken spreek je nogmaals individueel met de groepsleden en de leerling die pestgedrag ervaart. Vraag de verschillende groepsleden in hoeverre zij hun voorstellen hebben uitgevoerd en hoe zij dit hebben ervaren. Het speelt geen rol of iedereen zijn voornemen heeft uitgevoerd, zolang het pestgedrag maar gestopt is. Het doel is bereikt wanneer alle betrokken leerlingen zich weer veilig voelen en met plezier naar school gaan.
DOEL	- Evalueer met alle leden van de groep hun acties. - Evalueer met de leerling die pestgedrag ervaart de situatie.

Routeplan pesten op het niveau van de medewerker

Op het Pax Christi College willen we een veilige werkomgeving creëren waarin iedereen met respect behandeld wordt. Pestgedrag onder collega's wordt niet getolereerd. Pestgedrag op de werkvloer, ook binnen een schoolteam, tast de veiligheid, samenwerking en kwaliteit van het onderwijs aan. Pestgedrag is herhaaldelijk, structureel, grensoverschrijdend gedrag waarbij één of meerdere personen een collega kleineren, uitsluiten, onder druk zetten of op andere manieren emotioneel schade toebrengen.

Stappenplan:
1. Signalering en directe actie
Wanneer een medewerker zich gepest voelt of pestgedrag signaleert bij collega's, wordt dit gedrag zo snel mogelijk besproken. De betrokkene (of een collega die het signaleert) spreekt degene die pestgedrag vertoont op een professionele manier aan op het gedrag. Indien het lastig is om dit zelf te doen, kan er ondersteuning worden gevraagd bij een vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon kan meedenken over hoe je dit het beste kan aanpakken.

Vertrouwenspersonen per locatie:
Pax Coothstraat: Martine Elhorst
Pax Klepperheide: Lex Haijemaije
Pax Junior: Linda Rietveld

2. Melding en overleg
Wanneer het pestgedrag aanhoudt of ernstig is, meldt de medewerker dit bij de anti-pestcoördinator van de locatie. De anti-pestcoördinator verzamelt informatie en indien nodig, worden collega's of leidinggevenden betrokken voor een breder beeld.

3. Gesprek(ken) met betrokkenen
Binnen uiterlijk één week vindt er een gesprek plaats tussen de betrokken medewerker(s) onder begeleiding van een neutrale derde (anti-pestcoördinator, vertrouwenspersoon of leidinggevende). Er wordt gezocht naar onderliggende oorzaken, wederzijdse percepties, behoeften, communicatieproblemen en eventuele machtsverhoudingen met als doel om vanuit meer begrip tot gezamenlijke afspraken te komen.

4. Opschaling en externe ondersteuning
Indien het pestgedrag aanhoudt of escaleert, plant de afdelingsleider een overleg in met alle betrokkenen en eventueel externe bemiddeling (bijvoorbeeld via een mediator of bedrijfsmaatschappelijk werk).

Doel
Het doel is dat alle medewerkers zich veilig en gerespecteerd voelen op de werkvloer en hun werk kunnen doen in een professionele en ondersteunende omgeving. De aanpak is gericht op elkaar zien, samenwerking, open communicatie en duurzame gedragsverandering.